

AUGUSTIN-VERDEDIGER CROISSANT:

Linkse advocaat wordt tot zwijgen gebracht

Volkshuut

21.4.75

Van onze correspondent

UTRECHT — Ongeveer veertig artsen en juristen hebben zaterdag in Utrecht een medisch-juridisch comité opgericht voor steun aan politieke gevangenen in Westeuropese landen. Samen met dergelijke comités in andere landen wil men hulp bieden aan politieke gevangenen in West-Duitsland, Italië, Ierland en Spanje. Bij de oprichtingsvergadering waren zaterdag twee advocaten aanwezig die vorige week in Duitsland gepleit hebben in het proces tegen Ronald Augustin, de Duitse advocaat Claus Croissant en de Nederlander P. H. Bakker-Schut.

Comité gaat gevangenen steunen

Vooral Croissant deed zeer verontwaardigd verslag van de toestand in de bondsrepubliek. „Ik ben naar Nederland gekomen om duidelijk te maken dat het openbare klimaat in West-Duitsland zo vergiftigd is, dat geen advocaat nog stelling durft te nemen. Het enige wat ons nu nog rest is de publieke opinie in het buitenland.” Croissant wees erop dat zowel bondskanselier Schmidt als de minister van justitie onlangs in het parlement gezegd hebben: het buitenland let op ons.

Een onderdeel van het grote proces tegen Andreas Baader was vorige week het proces tegen Croissant zelf. Het openbaar ministerie wil hem als advocaat van de leden van de Baader Meinhof-groep uitsluiten. Hij wordt beschuldigd van medeplichtigheid omdat hij een artikel van de groep doorgegeven heeft aan het weekblad Der Spiegel dat het in januari heeft gepubliceerd. Pas begin maart eiste het openbaar ministerie de uitsluiting

van Croissant onmiddellijk na de ontvoering van de Westduitse politicus Peter Lorenz. Volgens Croissant was het psychologisch klimaat toen gunstig voor die eis.

Croissant heeft ter verdediging van zijn handelwijze met het artikel in Der Spiegel aangevoerd zo verklaarde hij, dat dat behoort tot de normale opdracht van een advocaat ten behoeve van zijn cliënt. „Na drie jaar isolatie was dit de eerste keer dat enkele leden van de groep zich in het openbaar geuit hebben. Dat moet blijkbaar verboden worden, terwijl in de hele Westduitse pers jarenlang een afschuwelijke hetze tegen de groep is gevoerd waarin ze van de meest wilde dingen werden beschuldigd. De toestand bij ons is nu zo: alleen je mening uiten is al in strijd met de rechtsopvattingen. Zelfs op papier mag men geen revolutionaire gezindheid hebben. Als je dat doet ben je schuldig, net als de advocaat die eraan meewerkt. En zelfs advocaten die zich alleen maar solidair verklaren, worden al verdacht gemaakt.”

Uitsluiting

Croissant verwacht dat de eis tot uitsluiting van hem deze week wordt toegewezen. Volgens Bakker-Schut kan het proces tegen Baader dan eigenlijk niet meer gevoerd worden.

omdat er dan nog maar een advocaat is in wie Baader vertrouwen stelt. „Voor één man is het onbegonnen werk iemand te verdedigen in een proces, waarvan alleen al de stukken 60 duizend pagina's bestaan.”

Croissant vreest dat het niet bij uitsluiting zal blijven. Andere mogelijkheden om linkse advocaten de mond te snoeren zijn straffacten tegen hen en tuchtrechtelijke maatregelen door de Westduitse orde van advocaten. Het is zelfs denkbaar dat hen verboden wordt hun beroep uit te oefenen.

Het proces tegen Croissant werd vorige week achter gesloten deuren gevoerd. Hij werd niet verdedigd, omdat zijn advocaten weigerden zich te laten fouilleren door agenten van de staatsveiligheidsdienst. Ook hun tassen, koffers en processtukken moesten op wapenbezit gecontroleerd worden. Dit proces was het eerste dat zich afspeelde in het nieuwe gerechtsgebouw van Stuttgart dat voor 50 miljoen mark speciaal gebouwd is voor het grote proces tegen de Baader Meinhof Groep. „Bij eerdere processen tegen leden van de groep is dit nog nooit voorgekomen. Advocaten moeten toch minstens gewoon een gerechtsgebouw kunnen binnengaan”, aldus Croissant.

Tegen de nieuwe wet (Lex Baader Meinhof) die uitsluiting van de advocaten als Croissant mogelijk maakt is in het buitenland heftig geprotesteerd. Juristen uit Italië, België, Amerika, Frankrijk en Nederland hebben hun verontrusting uitgesproken, maar daarvan is in de Westduitse pers niets gepubliceerd. De gerechtelijke macht in West-Duitsland heeft niets van zich laten horen. Dat is volgens Croissant niet verwonderlijk, „want ook tijdens het Derde Rijk heeft de rechterlijke macht zich naar het systeem gevoegd en de meest onmenselijke vonnissen uitgesproken”.

Artsen

Het Nederlandse comité bestaat uit juristen, omdat de advocatuur in Duitsland door de nieuwe wet bedreigd wordt, en uit artsen omdat gevangenen in de Bondsrepubliek geen vrije artskeuze hebben. „Gevangenisartsen zijn zelfs verplicht om gegevens over gevangenen door te geven aan het openbaar ministerie”. Aldus de psychiater dr. J. Teunis, woordvoerder van het comité. In een beginselverklaring zegt het comité dat de behandeling van politieke gevangenen in West-Duitsland momenteel onverhuld fascistische trekken vertoont. Het comité wil fondsen verwerven om politieke gevangenen bij te staan, waarnemers naar processen te sturen en de publieke opinie be- werken.

Bakker Schut: 'Publiek wordt opgehitst tegen Baader-Meinhof'

„Het is voor veel mensen vrijwel onmogelijk te relativeren, en zeker in Duitsland op dit moment. Onmiddellijk krijgt je een etiket opgeprikt van: extreem-links, anarchist en bommengooier. Zelfs de schrijver Heinrich Böll, die zich uitdrukkelijk gedistantieerd heeft van de methoden van de Rote Armee Fraktion (RAF), meestal Baader-Meinhofgroep genoemd, is in de hoek gedrukt waar iedereen in wordt gezet die ook maar iets te maken heeft met de RAF. Het is ontzettend moeilijk duidelijk te maken dat het een misverstand is, dat je best de verdediging op je kunt nemen zonder ook met een lid te zijn van de RAF.”

Met groot gemak haalt mr. P. H. Bakker Schut, de verdediger van Ronald Augustin, voorbeelden aan waarbij hij op dezelfde hoop wordt gegooid als de leden van de Baader-Meinhofgroep. In Nederland is door dr. Ferry Hoogendijk (in Elseviers Magazine) gefulmineerd tegen Bakker Schuts optreden, en in Duitsland noemde bondskanselier Schmidt hem een „zognaamde” advocaat van het recht.

Toch vindt Bakker Schut de zaak-Augustin, en daarmee de problematiek die door de Rote Armee Fraktion aan de orde wordt gesteld, belangrijk genoeg om zich volledig voor de verdediging van Augustin in te zetten. Waarom?

noodzaak

Bakker Schut: „Kijk, ik ben gewoon als advocaat gevraagd om Ronald Augustin te verdedigen, maar natuurlijk moet je op een bepaalde manier kunnen identificeren met je cliënt. Dat is ook bij gewone strafzaken, zelfs bij zware misdrijven, die tussen twee haakjes minder voorkomen dan wel wordt beweerd, een noodzaak. Zo vind ik het ook afschuwelijk, als in zo'n zaak een advocaat zijn cliënt eerst laat vallen, in de trant van: het is natuurlijk verschrikkelijk wat hij gedaan heeft, om hem daarna weer een klein stukje op te beuren. Toch zou ik natuurlijk over de verdediging van bijvoorbeeld Max Lewin (het brein achter de metro-bomaanslag in Amsterdam) tien keer zo lang hebben moeten nadenken en het dan waarschijnlijk nog niet hebben gedaan”.

„Toch is het niet zo belangrijk wat je zelf van de zaak denkt, dat is niet interessant. Je bent, als advocaat, aanvullend bezig. De persoonlijkheid van je cliënt moet naar voren komen, zeker in politieke processen, omdat daar de politieke identiteit van de man in het geding is. Als je dat goed wilt doen, dan moet je enig begrip kunnen opbrengen, een zekere solidariteit. Maar het is een misverstand te veronderstellen dat je er dan ook achter staat”.

gerichte acties

En zo komt Bakker Schut op een ander misverstand, namelijk

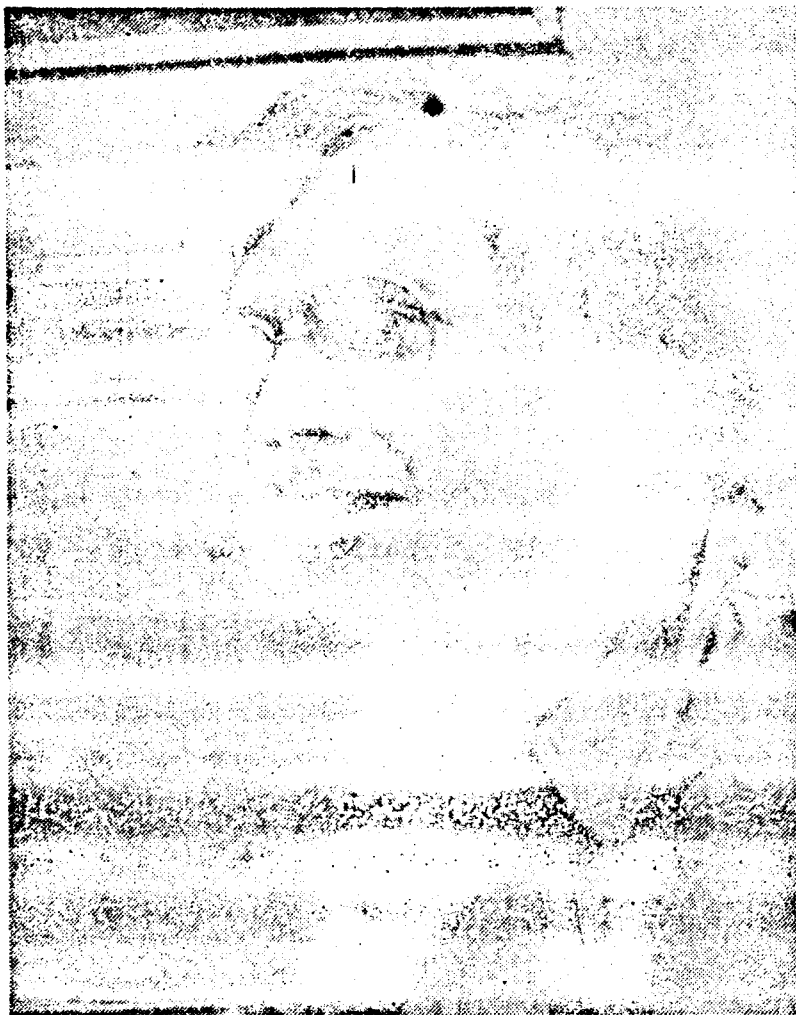
de publieke opinie over wat de leden van de Baader-Meinhofgroep nu hebben gedaan. „De bevolking in West-Duitsland wordt wijsgemaakt dat de gewelddaden die gepleegd zijn door leden van de Rote Armee Fraktion, tegen de bevolking gericht zijn. Het publiek wordt voorgehouden dat de loodgieter op de hoek wel eens het volgende slachtoffer zou kunnen zijn. Kortom, dat de acties gericht zijn tegen willekeurige burgers. Maar dat is allerminst het geval”, aldus Bakker Schut.

„Het zijn gerichte acties geweest, bijvoorbeeld tegen het hoofdkwartier van de Amerikaanse luchtmacht in West-Duitsland, en tegen een computercentrum van waaruit de bombardementen op Vietnam werden geleid. Dat is heel iets anders dan acties tegen het volk gericht. Er zijn geen bommen gelegd op een treinperron, zoals wel is beweerd, en ook van geruchten als zouden leden van de RAF het drinkwater hebben willen vergiftigen, kan niets waar zijn, omdat zij juist pretenderen op te komen voor het volk. Zij wensen te strijden voor het volk, ook al weten ze wel dat ze het niet doen uit naam van het volk. De mensen die verantwoording dragen in de Bondsrepubliek, waren soms doelwit van de acties, maar die hebben dan ook wel wat te vrezen”.

„Het is een merkwaardig mechanisme, dat de hele bevolking wordt ingezet tegen de RAF. Enorme klopjachten, waarbij de hele linkse beweging in West-Duitsland is doorzocht, de legale zowel als de illegale, vinden haast zonder protest plaats. Maar ook massale razzia's zijn gewoon geworden. Er is geen sprake van protest.”

'zere plek'

Bakker Schut bestrijdt dat dit een bevestiging is van de stelling dat de acties van de RAF louter rechts in de kaart spelen en dat er dus een averechts effect wordt bereikt bij de bevolking. Volgens hem verklaart de RAF het zo: „Wij hebben de vinger op de zere plek gelegd. Door ons optreden zijn de structuren duidelijk geworden. Nu is gebleken dat er politiek een rotklimaat heerst in Duitsland. De manier waarop de rechtsorde, de zogenaamde democratische rechtsorde, heeft gereageerd op het optreden van de RAF, heeft aangetoond dat het fout zit

● **BAKKER SCHUT:** etiket opgeprikt.

in Duitsland. Bovendien heeft het optreden natuurlijk wel een bewustwordingsproces op gang gebracht en wordt er gediscussieerd over de democratisering van geweld. En... Duitsland is niet primair het land waar het om gaat voor de RAF. Het gaat om de Derde Wereld. Daarom is het ook niet verwonderlijk dat de portretten van de Baader-Meinhofgroep in Hanoi op straat hebben gehangen. Juist voor die landen zetten zij zich in".

"Daarbij komt", aldus Bakker Schut, "dat toch ook in Duitsland 15 procent van de scholieren zich achter de RAF opstelt, zo bleek uit een onderzoek van Der Spiegel. Baader zelf, die ik onlangs gesproken heb, zegt dat bijvoorbeeld de SPD (Duitse socialistische partij) door het Amerikaanse kapitaal is ingepakt, en vanuit dat standpunt gezien heeft hij gelijk. Ook links in Duitsland zit vast aan

de bestaande structuren, heeft zich daarmee vereerd, en het behoud van die staat is voor links ook heilig. Ook zij willen die welvaartstaat, waartegen juist de acties van de RAF gericht zijn, omdat die drijft op het bloed van de Derde Wereld".

tactiek

"Het is daarom gewoon te gemakkelijk om te zeggen: het speelt rechts in de kaart. Over de middelen waarmee de RAF haar acties uitvoert, bomaanslagen, brandstichtingen, etc., bestaat ook binnen de groep discussie. Zoals iedere politieke beweging alleen maar goed kan functioneren door zijn acties steeds te evalueren. Men gaat er wel van uit dat in de metropool West-Europa de stads-guerrilla-tactiek moet worden uitgeprobeerd. De reactie is dan ook duidelijk. Iedereen die de staat op

zijn plichten wijst, wordt als bedreiger van die rechtsorde gezien. De staat wordt dan belangrijker dan de beginselen waarop die staat gebouwd is."

processen

Dat de staat, de Westeuropese „rechtsstaat" net zo goed als de Oosteuropese „socialistische" staat, zich met hand en tand verzet tegen iedere oppositie die werkelijk knaagt aan de fundamenten van zo'n staat, brengt Bakker Schut op een ander aspect van de processen tegen leden van de Baader-Meinhofgroep, namelijk de martelingen die worden uitgevoerd door de gevangenen volkomen te isoleren.

„Er is daarbij een geheel nieuw element gekomen," zegt hij. „Het gaat er niet meer alleen om dat er op die manier bekentenissen worden afgedwongen of dat er wraak wordt genomen, maar een belangrijk element is tegenwoordig het stoppen van de politieke actie. Het angst aanjagen bij eventuele medestanders is een geheel nieuwe dimensie van de martelingen door volkomen isolatie."

Zoals onlangs bekend is geworden, is er nu een groep van advocaten en artsen die een medisch-juridisch comité hebben opgericht dat steun wil geven aan politieke gevangenen in Westeuropese landen. Een van de sprekers bij de oprichtingsvergadering was Klaus Croissant, de man die ook Andreas Baader zou verdedigen (Baader is een van de voormannen van de RAF). Van deze verdediging zal echter niet veel terecht komen, nu met alle middelen — er is zelfs een speciale wet gemaakt waarmee dit alles legaal kan — de verdediging buitenspel wordt gezet.

Het proces tegen de hoofdverdachten zal dan ook volgens Bakker Schut wellicht een spookproces worden, dat wil zeggen: een proces zonder verdachten en zonder verdedigers. Andreas Baader zegt hier zelf over dat de openbare aanklager eigenlijk liever dit proces niet wil. „Zij willen ons kapotmaken, eventueel in een proces, maar dan een proces zonder verdedigers". Uit veel landen zijn protesten gekomen tegen deze gang van zaken, behalve vanuit Duitsland. Iets wat Klaus Croissant tot de constatering brengt: „Dit is niet verwonderlijk, want ook in het Derde Rijk heeft de rechterlijke macht zich naar het systeem gevoegd en de meest onmenselijke vonnissen uitgesproken".